

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 278

TELEFON 25-67

POŠTNI ČEKOVNI RAČUN IL409

Maribor, sobota 10. decembra 1938

NAROČNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
1.— din

Predsednik vlade dr. Stojadinović v Ljubljani

Predsedniku vlade dr. Stojadinoviću je včeraj priredila JRZ v Ljubljani triumfalni sprejem — Zadnja volivna govora predsednika vlade in notranjega ministra

LJUBLJANA, 8. dec. Včeraj dopoldne je prispel v spremstvu ministra financ g. dr. Letice iz Beograda v Ljubljano predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović. Poleg načelnikov uradov ter funkcionarjev JRZ je pričakovalo predsednika vlade tudi zastopstvo mestne občine, župan dr. Adlešič pa mu je izrekel dobrodošlico. Pred kolodvorom in na Miklošičevi cesti je čakala in pozdravljala predsednika vlade na potu v hotel Union velika množica pristašev JRZ in drugega občinstva in mu priredila triumfalni sprejem. Volivni shod JRZ je bil v veliki dvorani hotela Union, zvočniki pa so prenašali govore tudi množici ljudi, ki se je zbrala zunaj hotela na Miklošičevi cesti. Glavna govornika na shodu, g. dr. Stojadinović in g. dr. Korošec, sta nagovorila množice tudi z balkona hotela Union.

Govor predsednika vlade

»Dragi bratje in prijatelji! Ista misel nas je zbrala danes na ta prekrasni tabor v Ljubljani. Slovenija je bila zmemor, kadar je šlo za narodne koristi, vsa zbrana. Slovenija je dika in stebel naše države. Zemlja lepote, kulture in večno žive narodne zavesti. Tuji oblastniki niso nikdar mogli pollačiti v vseh stoletjih te zavesti. Pod vlado veliko močnejših oblastnikov in na križišču kulture premočnih narodov ste vi ohranili svojo nacionalno zavest in zgradili svojo kulturo narodu, ne da bi pri tem pozabili na misel o skupnosti z jugoslovanskimi brati v drugih pokrajinah. Ta misel o skupnosti, ta misel o zedinjenju z drugimi svojimi brati južnimi Slovani, se je rodila že tisti trenutek, ko se je pojavila prvokrat narodna zavest pri Slovencih.

V času svetovne vojne so bili Slovenci v Avstriji prvi, ki so spravili na dnevni red vprašanje jugoslovanskega zedinjenja. Oporoko Janeza Kreka je izpolnil dr. Anton Korošec. On je bil tisti, ki je pred cesarsko vlado na Dunaju prebral deklaracijo, s katero Jugoslavi zahtevajo svojo lastno državo. On je bil tisti, ki je sklical Narodno veče v Zagrebu z namenom, da pretrga vse vezi z Avstro-Ogrsko. Dvajsetletni jubilej Jugoslavije je tudi njegov jubilej in jaz mu tukaj pred njegovimi zvestimi prijatelji čestitam k tej zasluženji proslavi.

Dragi bratje Slovenci! Spomini na te dni naše velike preteklosti, pa obračajo naše misli na dolžnost, ki nam jih narekuje ostvareitev velikega dela.

Naša naloga je ta, da izpolnimo oporoko tistih, ki so se za to državo borili, in ki so jo ustvarjali. »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda«, je naročil pokolni Janez Evang. Krek v svojem političnem testamentu Jugoslovanom, »vi vsi mislite eno: Kako boste zedinjeni posvetili vse svoje sile, vse svoje sposobnosti, vse svoje ljubezen in vse svoje srce naši jugoslovanski državi za njen procvit, kulturo in blagostanje.« In največji živi Slovenec dr. Anton Korošec, je rekel takrat, ko se je ustvarjala ta država: »Ni je več sile, ki bi mogla ločiti Slovence, Hrvate in Srbe!«

To je, dragi bratje, program, ki smo se ga mi tudi dosedaj držali in s katerim stonamo 11. decembra na volitve. Mi smo svoj program pokazali z delom. Mi hočemo zgraditi to močno in napredno Jugoslavijo, za katero so se žrtvovali najboljši sinovi našega naroda. Mesto medsebojnega boja hočemo harmonijo in slobo — namesto trenj in spopadov hočemo red in delo — namesto volnih nestolov — namesto pri častni mir in prijateljstvo s svetom. (Navdušeno in dolgotrajno vzkliki in odobravanje. Vzkliki Živel dr. Stojadinović.)

Kot smo se zavezali našim nasprotnikom? V tej stvari mi je odgovor težak, kajti naši nasprotniki ali sploh nimajo nobe-

nega programa, ali pa imajo tako pisane in raznovrstne, da je mogoče govoriti samo o nekoliko raznih programih, o federalističnih, o demokratičnih, o socialističnih in o komunističnih. Nasproti tej bujni pisanosti Mačkove liste stojimo mi, lista naše vlade, z edinstvenim programom in zrelimi gleda našega narodnega življenja, glede vodstva države, in kar je poglavito z ogromno silo, s katero moremo ta program tudi izvršiti. Omenil bom samo eno točko.

Mi imamo v svojem programu najširše samouprave kot osnovo za ureditev našega notranjega življenja in javne uprave. (Burno vzklikanje: Živel dr. Stojadinović!) Široka ljudska samouprava je tisti slovanski način vodstva ljudskih zadev, katerega so se posluževali v nedavni preteklosti pradedi vseh nas Jugoslovanov tako Srbov, Hrvatov in Slovencev. Široka ljudska samouprava je tista zlata sredina, ki odlično varuje skupno in narodno državno stvar, moč in njene koristi. Ona daje silno bogato pobudo in širok samostojen delokrog samoupravnim edinicam. Široka ljudska samouprava je zdravo sredstvo proti škodljivim posledicam pretiranega centralizma in proti nemogočemu federalizmu.

Široka ljudska samouprava je naš ideal in mi smo prepričani, da bo kmalu ustvarjena ter bo zadovoljila i Srbe i Hrvate i Slovence ter vse dele naše Jugoslavije. Mi varujemo Jugoslavijo in jugoslovanstvo nad vse, toda mi najostreje obsojamo tiste, ki so trgali in metali na grmade Cankarjeve himne o Sloveniji in Slovenstvu. Samo ponosen in zadovoljen Srb, Hrvat in Slovenec je pravi požrtvovalni in ognjevit Jugoslovan.

Zato smo srečni, da smo mi dali Ljubljani najvišje kulturne ustanove. Akademija znanosti in umetnosti ter univerza kralja Aleksandra v Ljubljani sta naš skupni ponos in naš up. Ponosni smo na to, da je kulturni razvoj in napredek v lepi Sloveniji zabeležen v času naše vlade zgodovinske uspehe.

Proti naši strnjeni fronti in proti našemu programu pa stoje nasproti naši bedni nasprotniki s svojo razcepljenostjo. Tako so maloštevilni, da nihče izmed njih sploh ne bi mogel sam sestaviti svoje liste ter so se vsi zato zbrali skupaj in naredili skrupulo. Vsekakor pa je med temi skupinami po številu največja bivša HSS in tako pridem do tega, da poleg drugih zares velikih slovenskih imen imenujem še enega Slovenca: dr. Vlada Mačka. Moram priznati: Čeprav gospod Maček dosedaj še ni mogel pri nas kakor pri vas v Sloveniji dobiti posebne popularnosti, ga je pa sedaj družba s Kramarjem in Petrom Živkovičem naredila popularnega. (Smeh in odobravanje.)

Poglejte, bile so volitve leta 1935. G. Maček in Hrvatje so se silno pritoževali nad terorjem oblasti in policije. Mi v vladi pa smo sklenili, da morajo biti volitve povsod, pa seveda tudi v hrvatskih

krajih, popolnoma svobodne, da vsakdo lahko glasuje, kakor pač more po svoji najboljši vesti. Na čelu notranjega ministristva stoji g. dr. Korošec. Vidite, ta človek sploh ne more drugače izpeljati volitev, kakor svobodno, širokogrudno ter demokratično.

Nedavno je izšla neka knjiga o velikem francoskem državniku, pokojnem Aristidu Briandu. Bral sem razne njegove govore in na nekem mestu sem našel tudi te Briandove besede:

Avtoriteto oblasti je treba uveljaviti na način, kakor to pristojna demokraciji: Brez brutalnosti s širokogrudnostjo na očetovski način, vendar pa na način, ki je učinkovit in stvaren.

To so Briandove besede, ki so bile izgovorjene v francoski republiki pred svetovno vojno. Ko berem to v času, ko se govori o sedanjih volitvah v Jugoslaviji, se mi zdi, da naš dr. Korošec ne postopa nič drugače, kakor pa bi postopal sam Aristid Briand. Zato bodo te volitve ostale v naši politični zgodovini sigurno označene kot najbolj svobodne. Toda žalibog ne povsod.

Mi smo hoteli v hrvatskih krajih dr. Mačka in njegove prijatelje osvoboditi pritiska oblasti, kakor je bil leta 1935. Toda dr. Maček izkorišča to svobodo, da terorizira s svoje strani tudi svoje pristaše in svoje nasprotnike. Požigajo se hiše, pobijajo se okna, rujejo se vinogradi! Sedaj je Maček poslal tudi poseben apel hrvatskim uradnikom, naj glasujejo zanj. Če ne bodo glasovali zanj, jim grozi z zelo »blagimi« in »kulturnimi« sredstvi. Z ukinitvijo plač, pa tudi z ukinitvijo pokojnin. Seveda je treba pristaviti: Kadar ho on prišel na oblast! To pa se bo zgodilo, ako bo dr. Maček nadaljeval, kakor je začel, po njegovem lastnem računu šele čez 99 let.

Mi vemo zelo dobro, da državni uradniki in uslužbenci niso zadostno plačani, mi vemo prav dobro, da je treba povečati plače njim, pa tudi nekaterim starim upokojencem. Mi se na tem poprišču trudimo in se bomo trudili še vnaprej, kolikor bomo mogli. Vi veste, da nam je bilo v tistih hudih dneh evropske krize potrebno zadostno število pušk, zadostno število topov (odobravanje in burni vzkliki: Živela vojska!) in mi smo se v prvi vrsti morali brigati za to. Sedaj moramo misliti tudi na druga vprašanja.

Dragi bratje! Kr. vlada, kateri imam čast načelovati, prihaja pred vas in pred vse volivce v naši državi, ne z obljubami, temveč z gotovimi deli. Da nismo ničesar drugega storili, kakor da smo v zadnji evropski krizi s pametno zunanjo politiko rešili i Slovenijo i Hrvatsko i vso Jugoslavijo, že zaslužimo, da dobimo na bližnjih volitvah ne samo navadno zmago, — ki nam je danes že več kot gotova — temveč, da dobimo veliko in ogromno zmago. Prepričan sem, da jo bomo tako tudi doživeli. Živel bratje Slovenci!

Konec govora dr. Milana Stojadinovića so zborovalci pozdravili z burnimi vzkliki: Živel voditelj! Množica je priredila silne ovacije i dr. Stojadinoviću i dr. Korošcu. Ovacije so brez prestanka trajale več minut. Skozi dvorano pa so se čuli gromki vzkliki: Živel naš kralj! Živel knez namestnik! Živela Jugoslavija!

Govor notranjega ministra

Dragi zborovalci! Po tehtnih besedah predsednika dr. Stojadinovića bom jaz govoril samo na kratko. Zdi se mi zelo

zajemljivo, če n. pr. v Beogradu gledam, kako vojaštvo maršira po ulicah. Ta slika je podobna oni, ko koraka JRZ pod vodstvom dr. Milana Stojadinovića. Ona se je strnila. To je naš volivni boj. Kje pa je godba? Godba, to smo mi kandidatje. Tudi mi moramo trobentati. Kje pa so zastave, ki gredo z vojaštvom? Te zastave so pa te — le zelene knjižice, v katerih je zapisan program JRZ. Pisati smo ga začeli na Hvaru, končali pa smo ga v Beogradu. Mi smo že spravili ta program v življenje, toda vsega še nismo storili. Če bi storili vse že v treh letih, potem bi naša stranka sploh ne smela več živeti. Mi imamo še druge stvari v programu. Nismo pozabili tudi ne na invalide in prostovoljce. Tako tudi nismo pozabili na uradnike in upokojence. Mislim, da ni treba s tem izgubljati besedi. Ko smo prišli na vlado, smo se posvetili skrbi za ljudstvo. Vso državo smo pomirili. Ljudstvu smo dali mnogo več svobode. Hočemo pa narediti še en korak naprej, ter hočemo dati to, kar si ljudstvo najbolj želi: To so široke samouprave.

Ne smete misliti, da govorim o širokih samoupravah zato, ker smo zdaj pred volitvami. Prosim, pogledajte program. Tu stoji, da je narodu treba dati široke samouprave. To je v našem programu in mi ga bomo izpeljali.

Toda dr. Maček, kaj pa z njim? Njegov voz gre malo težje. Kadar pride s svojim vozom v vas, ali trg, ali pa v kako mesto, potem mora odpreti svojo kletko na vozu. In iz te kletke sfrči vse mogoče: Svetlordeči komunisti, malo temnejši, že nekoliko ogoreli socialisti, preplašeni demokrati, pofovcji, ki še niso dobili prave oblike, ker jih je nesreča doletela v razvoju, kakor male žabice. Pohorcev tudi ni več. Saj na Pohorju jih ne vidimo več. Vsi ti lezejo iz kletke. In kadar lezejo ven, se sliši vseh vrst čvkanje, cvrčanje, da nastane zares velika godlja. Ti tički namreč ne pojejo enotne pesmi, enotne melodije ali »viže«, da se izrazim po slovensko. In zato je njihova godba največja disharmonija, prava mačja godba. Iz tega ne more nikdar nastati nekaj lepega, nekaj dobrega. Zato se tudi nič ne bojimo. Oni groze: Mi vam bomo pokazali. Mi vam vsem hočemo razbiti glave. Mislim, da bo to grožnja, ki ni v redu, dr. Maček sam poskusil. Bo še obžaloval, da je svoj narod tako učil.

Mislim, da danes ni človeka, ki bi sploh še dvomil o tem, da bomo zmagali. Vsaj en glas večine bomo gotovo dobili in s tem bomo po volivnem zakonu dobili 300 mandatov. Tem ljudem povejte tole: Če imajo najvišji činitelji zaupanje v vas, bomo vladali še štiri leta, še štiri leta, štiri cela leta. (Navdušeno ploskanje.) Vi ste prenašlo ploskali! Hotel sem vam reči, da najmanj štiri leta.

Mislim, da sem vse povedal, kar je potrebno. Zato se vračam k vojaštvu. Stari ljudje in otroci radi gledajo vojake. Vsako leto 4. septembra gledamo v Beogradu parado, parado za našega mladega kralja Petra II. (Navdušeno vzklikanje kralju Petru.) In takrat gledamo vsi vojake na Banjici. To je zanimivo gledati: tam je konjenica, pehota, artiljerija, tam je godba, tam se sliši brnenje letal. In če gledate te čete: Vsak se hoče kar najbolj potruditi in se narediti lepšega, ko koraka mimo kneza namestnika Pavla. (Dolgotrajno vzklikanje knezu Pavlu.) Častniki gledajo na svoje bluze, da bi jim lepše pristojale. Šoferji pazijo, da bi pravilno in lepo vodili svoje avtomobile, občinstvo je nestrpno. Povsod vidite samo dobro razpoloženje. Vse čaka na znamenje trobente, ki naj bi naznanila, da prihaja knez namestnik, in potem vse na novo oživi in spet parada, navdušeno vzklikaje, korakanje, vse to je močno kakor je močna naša JRZ. Zgodovina nam ne bo nikdar očitala, da nismo vsega storili za našo hrabro vojsko. (Vzkliki: Živela naša vojska.) Mi smo vsi tu ner-

Napetost med Italijo in Francijo

Demonstracije v Franciji in Italiji se nadaljujejo — Nemčija se postavila popolnoma na italijansko stran — Anglija že pričenja mešetariji za sporazum, ki naj bi ga plačala Francija

RIM, 9. decembra. Napetost med Italijo in Francijo stalno narašča. Dan za dnem se ponavljajo v Italiji demonstracije proti Franciji, v Franciji in njenih kolonijah pa demonstracije proti Italiji. Tudi pisanje listov dobiva vedno ostrejši obliko. Vse pa kaže, da so ti dogodki šele uvod v kampanjo za uresničenje italijanskih teženj, ki so se rodile iz izkušnje nemškega uspeha nasproti češkoslovaške. Zdi se tudi, da bo Nemčija kljub podpisu nemško-francoske izjave dne 6. t. m. italijanske težnje v celoti podpirala, ker jo ta pogodba veže k spoštovanju meje na Reni, ne pa tudi drugih francoskih mej. Prav tako se pa opaža tudi v Angliji kolebanje in nameravajo v Londonu že nasvetovati Franciji, naj ugodi Italiji vsaj s tem, da ji odstopi Džibuti. V tem znamenju bo tudi obisk Chamberlaina in Halifaxa v Rimu.

NEMČIJA BO PODPRLA ITALIJO.

RIM, 9. decembra. Zunanji minister grof Ciano je sprejel včeraj nemškega poslanca von Mackensena. Ta razgovor je vzbudil tu veliko zanimanje, ker je sledil neposredno podpisu nemško-francoske izjave in postritvi napetosti med Italijo in Francijo. Oboje je, kakor se zdi, vzrok živahne izmenjave misli med Berlinom in Rimom. Italija hoče predvsem zaščititi popolnoma vprašanje nemške podpore za njeno politiko nasproti Franciji. Rim more z vso upravičenostjo pričakovati, da se bo Nemčija prav tako zavzela za italijanske zahteve, kakor se je Italija za nemške v primeru češkoslovaške. Kakor se na navedenem mestu zatrjuje, je Nemčija obljubila vso podporo in se bo, ako sprožijo v Rimu tudi uradno vprašanje italijanskih zahtev nasproti Franciji, z vso težo zavzela za to, da se Pariz pripravi k volji za mirna pogajanja. Nemčija v Parizu ni garantirala Franciji druge meje, kakor samo na Reni. Glede mej francoskih kolonij s to izjavo ni v nobenem primeru vezana.

ANGLEŽI ŽE BARANTAJO.

LONDON, 9. decembra. V angleških vladnih krogih ne gledajo na italijanske zahteve nasproti Franciji popolnoma odklonilno, kakor se je prvotno zdelo. Nasprotno, Chamberlain meni, da bi bilo treba Italiji glede Džibutija ugoditi, da se na ta način prepreči razpravljanje o spremembah v Sredozemlju. Anglija stoji na stališču, da je kolonija Džibuti po italijanski okupaciji in aneksiji Abesinije postala za Francijo popolnoma brez pomena in bo predstavljala le večne spore med Francijo in Italijo. Zato naj Francija odstopi Džibuti Italiji, Italija pa naj sklene s Francijo enako pogodbo, kakor jo je Nemčija 6. t. m. Glede Tunisa naj Francija reši italijansko vprašanje tako, da dobe tamkajšnji Italijani vse zahtevane narodne pravice, Tunizija sama pa mora ostati francoska, da se s tem ne poruši sredozemsko ravnotežje.

DEMONSTRACIJE NA VSEH STRANEH

TUNIS, 9. decembra. Včeraj so bile tu ves dan velike demonstracije proti Italiji. Policija je morala poklicati na pomoč mobilno gardo. Iz Marseille so poslali v Tunis večji oddelek policije. Aretiranih je bilo 16 Italijanov, med njimi neki uradnik generalnega konzulata in direktor italijanskega časnika ter voditelj Dopolavora, ker sta organizirala protidemonstracije s parolo »Tunis - Korzika!« Italijanski generalni konzul je pri guvernežu protestiral ter po še nepotrjenih vesteh dejal, da se bodo Italijani sami branili iz Tripolitanije pribegli židje poročajo, da so tam razbili vse židovske trgovine.

PARIZ, 9. decembra. V Latinskem kvar

voznih. Mi bi šli radi že jutri na volitve. Mi smo pripravljeni, da gremo v vsa naša mesta. Vse naše čete so v redu, vse je lepo pripravljeno. Mi samo prosimo vse naše prijatelje, da pridejo prihodnjo nedeljo skupaj, da bomo skupno korakali po zmagi.

Končujem s temile besedami: Prosim vas z vsemi svojimi kandidati, ki delamo rodbno, prosim vas za zaupanje 11. decembra. Prosim vas, da glasujete za državno listo dr. Stojadinovića in potem za liste kandidate, ki ste si jih izbrali. Živela Slovenija! Živela Jugoslavija! Živela JRZ! (Navdušeno vzklikanje kralju Petru, knezu namestniku, Jugoslaviji in JRZ.)

tu so študentje priredili več demonstracij proti Italiji. Nosili so tudi napise: »Zahtevamo Benetke in Suez!« Pri Daladierju so se javili bivši bojovníki s Korzike in mu izročili resolucijo, ki pravi, da je Korzika vedno bila francoska in bo francoska tudi ostala. Na Korziki in v Monte Carlu je bilo več protitalijanskih demonstracij.

LYON, 9. decembra. V Lyonu so pri-

dili včeraj študenje in meščani velike protitalijanske demonstracije, vzklikali »Hochmo Sardinijo in Sicilijo!« ter peli maršsežo.

RIM, 9. decembra. V mnogih italijanskih mestih, zlasti pa v Rimu, so nastale včeraj zopet demonstracije proti Franciji. Demonstranti so vzklikali kralju in Mussoliniju ter »Tunis, Korzika!«

NEMŠKI TISK ZA ITALIJO

BERLIN, 9. dec. Nemško časopisje se je zdaj prvič izjasnilo o italijansko-francoskem sporu in pravi, da uživa Italija popolne simpatije Nemčije. Dejstvo, da se bori Italija za Tunis, kjer je večina prebivalstva italijanskega (op. ur. v Tuniziji tvorijo večino prebivalstva Arabci, nato sledijo Francozi in šele kot tretji Italijani), opisujejo v Franciji kot delovanje proti miru.

Ribbentrop zopet v Berlinu

NEMŠKI ZUNANJI MINISTER SE JE TEKOM NOČI VRNIL S SVOJIM SPREMLJIVOM IZ PARIZA

BERLIN, 9. decembra. Nemški zunanji minister von Ribbentrop se je v pretekli noči vrnil s svojim spremljivom iz Pariza v Berlin. O političnih in gospodarskih naslednjih v Parizu podpisane izjave se zlasti v Parizu še vedno veliko razpravlja. »Temps« piše, da os Rim-Berlin s to izjavo ni bila prav nič prizadeta. Ostali listi pišejo

večinoma v tem smislu, da je nemško-francoska izjava koristen instrument za pomiritev duhov na obeh straneh Rene. »Intransigent« pa meni, da nemško-francoski razgovori z dne 6. t. m. še niso končani in se bodo v nekem določenem roku nadaljevali, da se razčistijo tudi še tista vprašanja, ki so ostala nerešena.

Os Rim-Berlin je trdna

KOMENTAR OFICIOZNEGA ITALIJAN SKEGA ZUNANJEPOLITIČNEGA LISTA K NEMŠKO-FRANCOSKI IZJAVI

RIM, 9. decembra. Oficijozna »Informazione Diplomatica« objavlja komentar k pariški izjavi in pravi, da je bila podana z nemške strani v sporazumu z Italijo. Ta izjava je čisto v duhu Hitlerjevih izjav, da med Nemčijo in Francijo ne obstajajo nobeni mejni spori več in je sedanja meja dokončna. Ta izjava pa niti najmanj ne slabi osi Rim-Berlin. Dokaz za to je že dejstvo, da je Italija spremljala Ribbentropov obisk v Parizu s sim-

patijo, kakor je Nemčija sporazum med Italijo in Anglijo. Tisti, ki mislijo drugače, se silovito motijo. Taka iluzija bi bila zares žalostna in se more roditi le v možganih človeka, ki še vedno ni doumel bistva, pomena in razvoja politike osi, ki združuje oba naroda in obe revoluciji. Ostali listi pa toplo pozdravljajo pisanje nemškega tiska v zvezi s protitalijanskimi demonstracijami v Tunisu in drugod.

Francija, Nemčija in Rusija

KOMENTAR PARIŠKE IZJAVE V »MA TINU«. IZVAJANJE BIVŠEGA VOJNEGA MINISTRA FABRYJA.

PARIZ, 9. decembra. V »Matinu« objavlja bivši francoski vojni minister Fabry članek o nemško-francoski izjavi, v katerem pravi, da je bila v Versailles storjena neodpustljiva napaka, ko so zmagovalci hoteli napraviti iz 65 milijonske Nemčije v srečo Evrope drugovrstno državo. Rezultat je 80 milijonska Nemčija. Francija je sosedinja te Nemčije in zanjo bostaja najvažnejše vprašanje: Sporazum ali nesporazum? Pamet govori za sporazum. Podpis nemško-francoske izjave je za vsakogar, ki ne obžaluje, da v septembru ni izbruhnila vojna, pomirjujoče dejanje. Ta izjava je za Francijo nasledek politike, ki ostro reagira proti fran-

cosko sovjetskemu paktu in Francijo od njega odvaja. O tem si moramo biti vsi na jasnem. V trenutku, ko je ljudska fronta postavila francosko vlado pod jarem kominterne, so Francozi spoznali, kakšnega čudnega zavznika so si nakopali na vrat. Francija je podpisala pakt zato, da ohrani mir, Stalin pa da pripravi vojno. Pakt bi moral varovati malo antanto, a jo je na pol uničil. Pakt je garantiral evropski red, a je rodil revizijo mej. Sedaj si ni več mogoče prikrivati, da Francija s sovjetsko Rusijo ne bo mogla več ostati v tesnejšem stiku. Zato je treba igrati z odprtimi kartami.

Romunski zapori so polni

DOSLEJ JE BILO ARETIRANIH ŽE OKOLI 18.000 ČLANOV RAZPUŠČENE FASISTIČNE ŽELEZNE GARDE — IZJAVA NOTRANJEGA MINISTRA

BUKARESTA, 9. decembra. V Romuniji so še vedno v veljavi najstrožje varnostne odredbe. Mostovi, javne zgradbe, železniške postaje in vse strateške postojanke so še dalje strogo zastražene. Posebno je pa zastražena Bukarešta, ker se oblastva boje atentatov. Mnogo voditeljev železne garde se je poskrilo in jih oblastva kljub vsem naporom ne morejo najti. Oblastva sumi, da so skriti v Bukarešti

in da pripravljajo neko novo akcijo. Aretacije se ne prenehoma nadaljujejo in trdi se, da je v vseh romunskih zaporih že okoli 18.000 članov železne garde. Preiskave in obsodbe se vsak dan nadaljujejo. Poluradna »Romania« opravičuje to postopanje z objavo, da je bilo treba seči po brezobzirnih sredstvih, da se prepreči velika nevarnost, ki je Romuniji grozila. Notranji minister Gahnescu je

pa izjavil o notranjem položaju Romunije, da se je vlada poslužila najstrožjih ukrepov proti dijaštvu, da zagotovi mir in red. Delovanje železne garde je za državo pogubno.

K'apeda pred odločitvijo

KLAJPEDA, 9. decembra. V nedeljo, dne 11. t. m. bodo v Klajpedi (Memel) avtonomne volitve, na katere se pripravljajo tako Nemci kakor Litvinci z vso vztrajnostjo. Ze sedaj so razvesili Nemci mestne, zeleno-belo-rdeče zastave, ki pomenijo demonstracijo proti litvanski državni zastavi. Po izločbah nemških trgovin so napravljeni napisi: »Nastop k pohodu v svobodo!« »Dr. Neumann, mi ti sledimo!« itd. Dr. Neumann je voditelj klajpedskih nacionalističnih Nemcev. Po mestu hodijo uniformirani nemški »reditelji« in govori se splošno, da bodo te volitve odločilne za nadaljnjo usodo Klajpede. Vse štiri litvanske stranke so se združile na skupni listi, vendar je nemška agitacija tako velika, da je malo upanja, da bi Litvinci zmagali. V tej zvezi se v litvanskih listih mnogo razpravlja o vprašanju, ali bo mogla Klajpeda še ostati pri Litvi, ali bo dobila enak položaj kakor Gdansk, ali bo priključena k Nemčiji.

Mehiški socialisti prodajajo Nemčiji petrolej

NEW YORK, 9. dec. »New York Times« poročajo, da je mehiška vlada podpisala z Nemčijo pogodbo, po kateri ji bo prodala v prihodnjem letu za eno milijardo in četrni dolarjev petroleja.

Pomiritev v Belgiji

BRUXELLES, 9. dec. Glavna delavska zveza, ki je v socialističnih rokah, je sklenila, da ne zahteva od socialističnih ministrstev, da odstopijo zaradi tega, ker je vlada poslala v Burgos poslanika. Zaradi tega pa je odstopil prosvetni minister Dircks, ki je liberalce. Vendar ga je ministrski predsednik Spaak pregovoril, da je pozneje preklinal odstopitev.

VSEAMERISKI KONGRES V LIMI

LIMA, 9. decembra. Danes popoldne se bo pričel v Limi vseameriški kongres. Program kongresa obsega 7 točk. Večina zastopnikov latinskih držav Amerike je izjavila časnika, da njihove države ne žele nobene tesnejše zveze z Združenimi državami. Tudi argentinski poslanik v Rimu je izjavil dopisniku lista »Giornale d'Italia«, da bo ohranila Argentina popolno svobodo postopanja in se ne bo navezala na USA. »Tribuna« pa objavlja izjavo brazilskega poslanika, ki je na glasil, da zveza z USA, ki bi jemala akcijsko svobodo in svobodo opredeljevanja, za latinske države Južne Amerike ni priporočljiva. Brazilija ne bo pristopila zato k nobeni vojaški zvezi z Združenimi državami.

ITALIJANSKO OBOROŽEVANJE

RIM, 9. dec. Izdan je bil dekret, po katerem se izdatki za oboroževanje povečajo za 21%. Skupno znašajo 3 in pol milijarde dinarjev. Za mornarico bo izdanih 2 in četrta milijarde dinarjev.

JEŽOV ODSTOPIL

MOSKVA, 9. dec. Notranji minister Ježov, ki je bil na položaju dve leti in je vodil vse vohunsko in protitrockistične procese, je odstopil.

FINSKO-RUSKI PAKT

MOSKVA, 9. decembra. Semkaj je prispela finska delegacija, ki bo sklenila z Rusijo pakt, podoben poljsko-ruskemu.

POGREB KRALJICE MAUD.

OSLO, 9. decembra. Včeraj so pokopali norveško kraljico Maud.

TAJFUN NA FILIPINIH

MANILLA, 9. dec. Na južnovzhodnih Filipinih je velik tajfun zahteval 19 smrtnih žrtev in več tisoč ljudi je ostalo brez strehe.

PIROW PRI ANGLEŠKEM KRALJU.

LONDON, 9. decembra. Južnoafriški vojni minister Pirow je bil na kosilu pri angleškem kralju.

Borza. Curih, 9. decembra. Devize. Beograd 10, Pariz 11.615, London 20.63, New York 441.625, Milano 23.23, Berlin 177, Praga 15.10.

Vremenska napoved za soboto: Nobe- ne vremenske spremembe.

Italijanske težnje

Kadar tok dogajanj privede s seboj kako spremembo, o kateri njeni tvorci domnevajo, da je to zadnja sprememba in da ostane podoba odslej nespremenjena, se pojavijo nenadoma na površini vprašanja, ki so bila na videz že pokopana in pozabljena. Pojavijo se stare rane in bolečine, ki znova vznemirijo svet. Tako je bilo o priliki nedavnih izjav italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, ko so zazvenela imena Tunis, Korzika in Savojska. Za nedavno imenovanega poslanika Francije v Rimu je bil to gotovo neprijeten pozdrav, in to tembolj, ker je bil ta diplomat prisoten pri operaciji Četkoslovaške in je videl, kako je težko, izgubljati posamezne dele države. Poleg tega pa ona tri ozemlja niso tako dolgo del Francije kakor so na pr. bile sudetske pokrajine del ozemlja češke krone.

Nekateri znaki kažejo, da nedavno podpisana angleško-italijanska pogodba nima prave cene, dokler je ne dopolni francosko-italijanski sporazum. Toda Italija je stavila Franciji težke pogoje, katerih jedro je bilo francosko priznanje italijanskega položaja v Sredozemskem morju. Toda v teh uradnih pogojih ni bilo nobene besede o omenjenih treh področjih razen o Tunisu.

Tunis je stara italijansko-francoska rana, zaradi katere je Italija popolnoma spremenila svojo politično fronto, kajti. 1881. jo je Francija prehitela z ureditvijo protektorata nad Tunisom. Zato se je nagnila k trozvezi. To področje ima poltretji milijon prebivalcev in je nadaljevanje Sicilije. Njena največja vrednost je v zemljepisni legi. Tu ni zaman nastalo staro mesto Kartago, ki je bilo najresnejši nasprotnik Rima. Danes je od nekaj nad 200.000 Evropejcev približno pol Italijanov in pol Francozov. Francija pa šteje mnogo Italijanov za Francoze in prav to Italijo tako draži. Na osvoboditev celega Tunisa Italija danes niti ne misli, iz njega želi le izriniti Francijo, ki jo domorodci sovražijo.

Druga sporna točka je Korzika, ki pripada Franciji od l. 1768. Zemljepisno in jezikovno spada nesporno k Italiji, prebivalci pa se čutijo nekako Francoze. S Korzike je tudi prišel Napoleon Bonaparte. Korzika je za Francijo ključ njene pozicije v Sredozemlju. V zadnjih letih je Francija korziško obrežje skrbno utrčila, da bi od tod mogla obvladati Tirensko morje in vsa najvažnejša italijanska pristanišča. To je torej zopet zemljepisna lega, zaradi katere je ta otok, ki meri samo 9.000 kv. km in ima 322.000 prebivalcev, še posebno dragocen za Italijo.

Tretje jabolko spora predstavlja Savojska, rodni kraj sedanje italijanske kraljevske rodbine. Podrugo stoletje je bila spojena s sardinskim kraljestvom, l. 1860. pa jo je dobila Francija. To je revn, toda lep svet. Savojsci so hodili na delo v Francijo; znani so tudi kot popotni pevci.

Poleg klica »Savoja!« je bilo prošle dni slišati v Italiji tudi ime Nizze. Tam je prebivalstvo, ki govori doma italijanski, zavednejše. Obe ozemlja pa sta za francosko obrambo zelo važni, kajti podolgovate alpske doline na francoski strani se dajo mnogo uspešneje braniti kakor kratke kotline na italijanski, kjer ni težko stopiti na odprto padsko nižino. Tukaj so Francozi vpadali v Italijo. Iz Italije so Francozi vpadali v Italijo. Iz Italije so Francozi vpadali v Italijo. Iz Italije so Francozi vpadali v Italijo.

Vedeti pa je treba, da so bili oni vzkliki v Italiji neoficielni: Mussolinija je mnogi čelo zamažali na balkonu, naj bi spregovoril o teh krilaticah. Toda že samo dovoljevanje tega neuradnega vzklika kaže, da te želje italijanskega ljudstva uradni Italiji niso neljube. V Franciji pa je to vzbudilo ogorčenje in zdi se, da se je razburila tudi Anglija, ki je morala začeti misliti na usodo Malte in položaja Italije v Tunisu, ki obvladuje Sredozemlje lepše kakor utrjena Pantellaria. Ali pa je vse to le pritisk Italije na Francijo, da bi se potrudila za naglo sklenitev pogodbe z Italijo? Ta negotovost daje francoskemu tisku mnogo snovi za dolga razmišljanja.

n Svinja z 19 mladiči. V vasi Sokolovcu pri Križevcih je nekemu kmetu svinja skotila 19 mladičev, kar je za tamkajšnje kraje zelo redek primer. Njegovi sovaščani pravijo, da je zaradi tega čarovnik.

Novice

Nova obmejna trdnjava

SLOVESNA OTVORITEV NOVEGA SO KOLSKEGA DOMA V MARENBERGU — PRIZNANJE TISTIM, KI NA M UTRJUJEJO SEVERNO MEJO

Včeraj je bila v Marenbergu slovesna otvoritev novega doma sokolskega društva Vuhred-Marenberg. Dom, za katerega imajo največ zaslug gg. inž. Pahernik, Mravljak in drugi, je bil slovesno okrašen. V dvorani se je trlo ljudi iz vseh krajev Dravske doline in Koroške. Starosta sokolskega društva Vuhred-Marenberg g. inž. Pahernik se je v uvodu zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je Sokol lahko postavil ob severni meji tako važno trdnjavo. Pozdravil je vse navzoče predstavnike oblasti, sokolskih društev, CMD in drugih narodnih organizacij ter otvoril dom. V imenu mariborske sokolske župe je govoril njen starosta. Za njim se je oglašil k besedi g. dr. Dolar, ki je v svojem govoru poudarjal potrebo sloge na severni meji, ker zlatega časa za prepire imajo v Ljubljani dovolj, tu pa ne smemo poznati razlik v barvi, ko gre za skupno narodno stvar. Nato je govoril stari narodnoobrambni delavec g. Roh-nik.

Po govorih je bila akademija, pri kateri so bili posebno zapaženi »čevljarčki« in nastop članic na gredi. Dobro uvežba-

ni marenberški mladinski zbor, imenovan tudi »Marenberški slavčki«, je pod vodstvom nadučitelja g. Tomažiča zapel dve lepi pesmici. Zelo efektan je bil nastop moškega naraščaja s točko »V boj!« in moških članov na bradli. Sledili sta dve plesni točki: »Buditev cveta« in »Ciganski ples«.

Po akademiji so si udeleženci ogledali prostore novega sokolskega doma, ki ima razen prostrane dvorane kot ponos tudi velik oder, na katerem bodo našla zatočišče vsa narodnoobrambna in prosvetna društva. Stranski prostori so smiselno urejeni, vendar bo vsa stavba dovršena šele tekom enega leta. Starosta inž. Pahernik je že sedaj povabil vse mariborske in druge Sokole, da se bodo udeležili otvoritve letnega telovadišča, ki bo v mesecu juniju in pa celokupne otvoritve sokolskega doma, ki bo l. 1940. — ob 20-letnici sokolskega društva Vuhred-Marenberg.

Ruški sokolski orkester je pod vodstvom učitelja g. Črnka marljivo igral okroglo in zabava je trajala še dolgo po odhodu zunanjih gostov.

Maistrovi borci za priznanje prostovoljstva

Na praznik so v Celju zborovali Maistrovi borci celjskega okraja. Zbor je vodil bivši predsednik g. Kovačič Viktor, ki je svoje mesto odložil in izstopil iz organizacije, ker mu baje ne nudi pogojev za koristno delo. Izmed štirih delegatov Zveze se je oglašil g. Malenšek iz Maribora, ki je pozdravil zbor v imenu centralnega odbora. Povedal je, da so se Maistrovi borci organizirali, da preprečijo zlorabo imena Maistrov borcev. Danes ima Zveza 1500 članov in predstavlja močno skupnost, ki terja tudi svoje pravice. Upoštevajo jo, saj je mariborska občina vnesla v proračun za njo 15.000 din za revne člane. Med obdarovanimi bosta tudi dva Celjana. Organizacija naj pomaga svojim ljudem, ki so se borili, ko je nastopil najsvetlejši trenutek slovenske in jugoslovanske zgodovine. Zda pa je mnogo teh borcev brezposelnih in žive v bedi, ko sedi nekaj dru-

gih brez zaslug na prominentnih mestih. Govornik je pozval člane k tovarištvu in složnosti proti vnašanju klikarske politike v organizacijo. — Tajnik zveze je očrtal boj za priznanje dobrovoljstva. Dobrovoljci ne potrebujejo obljub, hočejo zakonite rešitve njihovega vprašanja. — Predsednik je prebral pozdravno pismo g. dr. Dolarja iz Maribora. Zbor je pozdravil v imenu koroških borcev predsednik Krajevne organizacije koroških borcev g. inž. Rudolf. — Po poročilu blagajnika so člani soglasno izbrali za novega predsednika g. Frana Roša, za tajnika g. Franca Javšovca in blagajnika g. Primca Ferda. Novi predsednik se je zahvalil za izvolitev in obljubil, da bo delal za koristi organizacije pod pogojem, da zavzame celjski odsek mesto, ki mu gre in pod pogojem, da bo delo složno.

Otvoritev železniške proge Sevnica—Tržišče

Včeraj so svečano otvorili novo železnico, ki spaja Sevnico s Tržiščem. Svečanosti so prisostvovali zastopnik Nj. Vel. kralja, min. predsednik, dva ministra, ban, mariborski škof, ki je novo železnico blagoslovil, generalni direktor drž. žel., mariborski, ljubljanski in ptujski župan ter drugi odličniki. Po kratkih nagovorih je škof dr. Tomažič prerezal trak čez progo in jo tako simbolično otvoril. Nato je peljal prvi vlak proti Tržišču, kmalu za njim pa drugi, ki je bil že poln potnikov. — Tudi v Tržišču so z veliko

slovesnostjo pričakale novi vlak velike množice domačinov ter šolska mladina.

Sicer je pomen proge za zdaj še lokalne, pridobljena pa je zveza med glavno progo Zagreb—Zidani most in dolajnsko progo Karlovce—Ljubljana. Ko bo pa zgrajena vsa proga od Sevnice do proge Zagreb—Sušak, bo pomen te proge mnogo večji. Novo otvorena proga je namreč del jadranske proge.

Z novo otvoreno progo pa je tudi mnogo olajšan trgovski promet med gojenjskimi postajami in Savsko dolino.

Tragična smrt mlade poštarice

V Rogaševcih nad Mursko Soboto je izvršila 30-letna poštarica Reli Šafaričeva strahovit samomor. Ko je bila poštarica, ki je šele nekaj dni na novem službenem mestu, sama v uradu, se je polila s petrolejem in nato zažgala obleko. V hipu je bila Šafaričeva v plamenu. V obupu se je nato še s škarjami zabodla v vrat in ranila žile. Ljudje, ki so slišali obupne krike, so prihiteli na pomoč, ki pa je žal bila že prepozna. Mlada poštarica je kmalu izdihnila. Kaj jo je gnalo v tako strašno smrt, še ni znano.

Nov plot v Studencih

Zadnji čas opažamo, da gradi železniška uprava okrog nove delavnice nov plot, akoravno je bil dosedanji še popolnoma v dobrem stanju, razloček je samo ta, da je novi za pol metra višji od starega. Samoumevno so bili ljudje radovedni, zakaj je bila ta sprememba naenkrat tako nujno potrebna. Končno so pa nekateri bistroumneži le ugotovili, da je bil star plot prenizek za velikanske plakate, ki so jih zadnje dni nalepili. Pripomniti je še, kakor se sliši, da je za imenovanje novi plot predvidena precejšnja vsota.

o. Smrtna kosa. V nedeljo, 4. t. m., je umrla po kratki bolezni v 25-letu starosti Karolina Skambič, šivilja v Sesterzah pri Majšperku.

o. Tečaj za oskrbnike planinskih koč je priredilo Slovensko planinsko društvo v Bohinju. Tečaj je bil teoretičen in praktičen ter je zelo lepo uspel.

o. Zadet od kapi je naglo preminul v Ljubljani pred hotelom »Union« na Miklošičevi cesti, 68-letni nadzornik policijske straže v pokoju F. Vrečar. Med občinstvom, ki se je zbralo k sprejemu dr. Stojadinovića in dr. Korošča na glavnem kolodvoru, je bil tudi on in je odkorakal v spremodu proti mestu, pa mu je nenadoma prišlo slabo.

o. Smučarski dom v plamenih. Kakor smo izvedeli, je na Pustovem rovtu zgorel smučarski dom jeseniškega S. K. Bratslvo.

o. V Savo je skočila pri Suhadolu blizu Hrastnika 51-letna železničarjeva žena Marija Majes. Njenega trupla še niso našli.

c. Bela zastava bi morala včeraj viseti nad celjskimi policijskimi zaporji, ki so bili prazni, čeprav je bilo pred Belim volom in Celjskim domom malo veselo.

c. Celje bo obogatelo te dni za dve novi celici v zaporih. Doslej sta bili le dve, ena za moške, druga za ženske, zdaj dobijo moški še dve. Stari dve sta tako zanemarjeni, da je še berače vanje težko spraviti.

c. V bolnišnico je bila prepeljana 3-letna Tratinčica Mia iz Zagrada 79, ki si je po nesreči pri padcu zasadila nož v prsa.

n. V Batovi subotški podružnici je nastal ogenj, ki ga je gasilec uspešno omejiti. Ker leži podružnica sredi mesta, je grozila nevarnost, da se požar razširi. Škoda je znatna.

n. V banjaluški okolici in na Velebitu je zapadel sneg. Pastirji so že odvedli svoje črede v nižino. Sneg je zapadel tudi po nekaterih predelih Like.

n. Ker se mu je po 20 letih zakona rodil sin, je milijonar trgovec Ibrahim Bejtulahović iz Kosovske Mitrovice sklical vse svoje prijatelje in znance ter jih kraljevsko pogostil. Ob tej priliki so izpili 280 litrov žganja, 3800 čajev, pojedli par desetih kolačev in okoli 50 kg najfinjšega peciva, skadili pa za 2000 dinarjev cigaret in sigar. Svojamu poslovođu je srečni oče takoj odpovedal službo in mu izplačal 70.000 dinarjev za desetletno mezdo, ker se mu je porogljivo zasmel.

n. Stara bomba raztrgala tri dečke. V vasi Rača pri Bajini Bašti so trije dečki na polju našli staro ročno bombo. Pastirčki so na paši kurili. V ogenj so vrgli tudi neki zarjaveli železni predmet. Nastala je strahovita eksplozija in bomba je vse tri dečke razmesarila.

n. Megla povzročila nesrečo na morju. Blizu kotorskega pristanišča je v gosti megli izgubil smer parnik »Drina« in zavozil v plitvino, od koder so ga šele s pomočjo drugega parnika rešili. Take megle na morju že dolgo ne pomnijo.

n. Oddelek predzgodovinskih zbirk je otvoril znani muzej v Varaždinu. Za te zbirke je dala varaždinska občina 25.000 dinarjev.

n. Kar dva mosta so zgradili v Svilajncu na reki Resavi. Armirana betonska mosta so s primerno svečanostjo izročili prometu. V Mariboru pa niti enega ne moremo zgraditi.

n. 5 otrok svojega brata ubil z vilami. V prokuplanskem okraju je Milorad Radosavljevič izvršil strahovit zločin. Ko ni bilo brata doma, se je vtihotapil v njegovo hišo in v divjem besu pričel z vilami udrihati po spečih bratovih otroki. Petim malčkom je zverinski stric prizadejal smrtno poškodbo. Zločinec pravi, da se je s tem maščeval svojemu bratu.

n. Higijenski muzej je bližnjih dnevi odprl v Zagrebu. Urejen bo po vzoru velikega higijenskega muzeja v Dresdenu. Pobudo zanj je dal Higijenski zavod, ki prevzame tudi upravo in vodstvo muzeja.

n. Strupen med so prodajali. V Somboru in Subotici ter okoliških krajih je zbolelo več oseb. Preiskava je dognala, da so se zastrupile z medom, ki ga je dobavljal Sombor. Takoj je posegla v afero policija, ki je zaplenila ogromne količine ponarejenega medu.

n. Kravo obljubila za smrt moža. Blizu Tuzle so našli truplo 50-letnega Jovana Sinikića. Preiskava je dognala, da ga je dala umoriti njegova žena. Morilec je žena za smrt moža obljubila kravo in 5000 dinarjev.

»In zdaj mi nimate pokazati nobene stvari več?«
»Kvečjemu še jezik!«

Maribor

Razstava mariborskih likovnih umetnikov otvorjena

Včeraj je bila ob 10.30 odprta v Beli unijonski dvorani letošnja jesenska razstava skupine mariborskih likovnih umetnikov: akad. slikarja prof. Ivana Kosa, akad. slikarja prof. Karla Jiraka, akad. slikarja Zorana Mušiča, akad. slikarja Maksa Kavčiča in akad. kiparja prof. Franca Ravnikarja. Razstavo je odprl predsednik kluba »Brazde« g. Radivoj Rehar, ki je v svojem govoru poudaril zlasti potrebo, da dobi Maribor čimprej razstavnih paviljon in zadostno število ateljejev. Umetniški klub in »Brazda« bosta v kratkem stopila pred javnost s konkretno akcijo za uresničenje te, že dvajset let stare in posebno sedaj skrajno nujne potrebe. Brez paviljona in ateljejev se likovna umetnost v Mariboru nikoli ne bo mogla razviti do tiste pomembnosti, ki ji je potrebna, ako hočemo iz našega mesta ustvariti zares polnovredno aktivno umetnostno središče.

Razstava je bila že prvi dan dobro obiskana in je vzbudila splošno zanimanje. Dokazala je, da so naši likovni umet-

niki zopet napredovali (čeprav dvorana niti po svojem obsegu niti po razsvetljavi za razstave ni posebno primerna). Karel Jirak je razstavil 12 olj, razen enega portreta same krajine iz Maribora in okolice, Primorja in Italije. Maks Kavčič se je predstavil z 10 deli: olji, temperami in akvarelom, krajinami in tihožitji. Ivan Kos je pokazal med 10 deli olja, akvarele, linoreze in risbo in je tako edini zastopan tudi z grafiko. Zoran Mušič je zastopan z 12 slikami, 10 olji in dvema gvašema, med katerimi so razen krajin tudi trije portreti. S petimi skulpturami je zastopan na razstavi kipar Fran Ravnikar. Njegovo največje delo je bron »Dekle«, dekorativna figura za palačo Ljudske samopomoči.

Razstava bo odprta do 24. t. m. od 9. do 19. ure. Obiskovalci razstave dobe numerirane vstopnice in pravico do udeležbe pri žrebanju slik v skupni vrednosti okoli 10.000 din, ki bodo razdeljene ob zaključku.

„Zasebna tiskarna“ bankovcev v Radvanju

SENZACIONALNO ODKRITJE MARIBORSKE POLICIJE, KI JE ZALOTILA „TISKARJO“ PRI DELU.

Mariborska policija je izvršila senzacionalno odkritje. Razkrinkala je ponarejevalce 500 dinarskih kovancev, ki so bili tako dobro ponarejeni, da bi jih bili storilci lahko spravili v promet. Policija je bila zaupno obveščena, da je sedež ponarejevalske družbe v Radvanju. To hišico, je nedavno vzel organe, ki so s pomočjo studenških orožnikov odkrili „tiskarno“ bankovcev v hišici nasprotni gostilne „Pošta“ Radvanju. To hišico, je nedavno vzel v najem 35-letni odvetniški uradnik Mohor Vabič iz Maribora. Ko je stopila policija pod vodstvom višjega nadzornika g. Cajnka in v družbi poletnika studenške orožniške postaje

g. Zagarja v Vabičovo stanovanje, so v kuhinji našli ponarejevalca Vabiča pri delu. Pravkar je izdeloval 500 dinarskih bankovcev. Okoli njega so našli raznovrstno ponarejevalsko orodje, opalograf, kemikalije, tuše, risarsko orodje in 100 falzifikatov po 500 dinarjev. Ti bankovci so bili tako dobro ponarejeni, da jih je nameraval prihodnje dni spraviti v promet. Tako bi oškodoval državo za pol milijona dinarjev. Znano je, da je advokatski uradnik Vabič zelo dober in spreten risar. Njegova aretacija je vzbudila v vsej javnosti izredno senzacijo. Preiskava se nadaljuje in bo gotovo odkrila še mnogo zanimivih podrobnosti.

Žene v združnem gibanju

V okviru Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev se je nedavno ustanovil ženski krožek, katerega naloga je, organizirati in zainteresirati ženo-gospodinj za združno gospodarstvo in kulturo. Z ozirom na razmere, ki vedno bolj vključujejo gospodinjstvo v gospodarski proces, zlasti na polju ekonomije, je treba to akcijo toplotno pozdraviti. Žena ima po svojem poslanstvu in trenutnem gospodarskem položaju večkrat več smisla in umevanja za socialno gibanje, nego moški. Zato more prav ta krožek dati marsikatero zdravo zamisel v praktičnem in idejnem pravcu. Predvsem pa pričakujemo, da se bo ta krožek, sestojec pretežno iz zadrugark-

vzgojiteljic, zavzel za združno vzgojo naše mladine.

Včeraj je ta krožek obdaril deco članov Nabavlj. zadruge. V telovadnici I. dekl. mešč. šole so se zbrali starši in otroci. Na programu je bil nagovor predsednice ge. Bračičeve, petje, deklamacije, Miklavžev govor.

Nedvomno bo krožek priredil kako akademijo s širokim združni vzgoji prikrojenem programom.

Božični darovi za obmejno mladino

V pomožni šoli v Razlagovi ulici je bila otvorjena razstava nabranih darov za božičnice v obmejnih krajih.

Na tej razstavi je za preko 50.000 dinarjev razne obleke, obuvala, perila in toplih pletenin, s čimer bo človekoljubni Maribor za Božič razveselil revne obmejne šolske otroke. Polvaliti je treba požrtvovalnost naših Ciril-Metodarijev, ki so celo leto mislili na obmejne sirote in trkali na usmiljena srca Mariborčanov. Uspeh te požrtvovalnosti ni izostal, saj bodo obmejni šolarji bogato obdarovani. Pri tem so jim pomagali tudi mariborski Rotarijci, ki bodo sami obdarovali sirote na Kapli in v Lokavcu.

m. Iz sodne službe. Za pis. uradnika 9. pol. skupine pri okrajnem sodišču v Mariboru je imenovan Stanko Vitez, za pis. uradnika 10. pol. skupine pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu Fran Uršič in Maribora.

m. Umetniški klub. Danes zvečer ob 20. uri bo pri „Orlu“ seja.

m. Nov dirigent Glasbene Matice. Dirigentsko vprašanje je bilo dolgo pereč problem Glasbene Matice v Mariboru. To mesto je sedaj prevzel dirigent Učiteljskega pevskega društva „Adamič“ g. Milan Pertot.

m. Sneg na Pohorju. V eni preteklih noči je na Pohorju letos prvič snežilo. Pohorski vrhovi so pokriti z belo odejo, ki je letos s svojo zakasnelostjo Pohorje presenetila.

m. Citronček po zimi. Blizu Vuhreda so se ljudje zelo čudili izrednemu prirodnemu pojavu. Tik pred naslopom zime je letal nad njivami metulj citronček, kar je za sedaj gotovo nekaj nenavadnega.

m. Dve prisilni poravnavi. Okrožno sodišče v Mariboru je potrdilo prisilno poravnavo trgovke Ane Hobacher z Aleksandrove c. 13 in prisilno poravnavo Mirka Fariča z Betnavske ceste števil. 31.

m. Nadaljevanje del v mariborskem gradu. Prvo nadstropje gradu je že urejeno. Tam so prostori mariborskega muzeja. Sedaj bodo pričeli urejati še prostore v mednadstropju, kjer so stanovanjski prostori policijskih stražnikov. Tudi v teh prostorih bo muzej in banovinski arhiv.

m. Proslava mariborskega delavstva. Preteklo soboto zvečer je bila v dvorani Sokolskega doma lepa proslava mariborskega delavstva ob priliki 20-letnice osvobodjenja. Prireditelj je bila pod okriljem „Vzajemnosti“. Program je bil zelo pester. Sodelovala je železničarska godba Schönher, peli pa so pevci „Grafike“ in zbor „Pekov“. Slavnostni govor je imel dr. Reisman.

m. Vrnila se je. Pred dnevi smo poročali, da je neznanokam odšla 18-letna Izabela Kurbusova in pustila doma poslovilno pismo. Mladenka pa se je včeraj vrnila domov.

m. Nesreča z lovsko puško. V mariborsko bolnišnico so pripeljali posestniškega sina Alojza Dvoržaka iz Trčove pri Sv. Petru, ki ga je njegov

tovariš po nesreči obstrelil z lovsko puško. Do nesreče je prišlo zaradi malenkostnega prepira, ki je posestnika S. tako razburil, da ni vedel, kdaj se je puška sprožila.

m. Zasliševanje ponarejevalca Vabiča. Včeraj so na policiji zasliševali aretirane ponarejevalca 500 dinarskih bankovcev odvetniškega uradnika Mohorja Vabiča iz Radvanja. Priznal je, da je pred poldrugim mesecem pričel s ponarejanjem. Pri tem delu ni imel nobenega pajdaša in je bankovce popolnoma sam ponarejal. Moža so danes izročili sodišču.

* Najlepši poklon za Božič je izvanredna kolonska voda in parfum „Forsythia“ 5 Fleurs in Trois Valses. Dobi se v drogeriji Kane.

* Izlet v Gradec z luksuznim avtomobilom »Putnika« v sredo, 14. dec. Takojšnje prijave pri »Putniku« Maribor.

Nočna lekarniška služba: Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70; Dvorna lekarna pri sv. Anehi, Glavni trg 20, tel. 20-05.

Kino

* Grajski kino. Prekrasen film »Ogle dalo življenje«. Pavla Wessely, Atila Hörbiger. Zimski sport, ljubezen.

* Esplanade kino. Danes najslajnejša veseloigra »Izgubljena žena«. Paul Kemp, Lucie Englisch, Hans Moser, Theo Linggen, Oskar Sima.

* Zvočni kino, Pobrežje, komedija »Allotria«. Wohlbriick, Müller, Jugo, Rühmann in drugi.

Mariborsko gledališče

Petek: Zaprto.

Sobota, ob 20.: »Aida«. Red B.

Nedelja, ob 15.: »Gašper in Hudamora«.

Znižane cene. — Ob 20. uri: »Pesem s ceste«. Znižane cene.

Konec tedna v Narodnem gledališču.

V soboto druga ponovitev »Aide« za red B. — V nedeljo popoldne prirčno sprejeta otroška predstava »Gašper in Hudamora«. — Zvečer zabavna komedija »Pesem s ceste«. Pri obeh predstavah velja znižane cene.

Naprosamo Vas

da naročite Male oglase za naš list v upravi »Večernika« (Kopališka ul. 6) ali v poslovalnici (Aleksandrova c. 13) vsak dan najkasneje do 9. ure dop.

Za soboto

pa prosimo, da naročite Male oglase že v petek

dopolodne ali popoldne, ker za Male oglase, naročene šele v soboto dopoldne radi prejšnjega zaključka lista žal ne moremo sprejeti jamstva, da bodo priobčeni po želji cenjenih naročnikov.

Uprava »Večernika«

Kultura

Beograjsko kulturno pismo

Pred dnevi so se zaprla vrata umetniškega paviljona »Cvijete Zuzorića«, kjer so skoraj tri tedne razstavljali svoja dela srbski umetniki na svoji jesenski razstavi. Ta razstava, ki je sicer privabila ljubitelje likovne umetnosti v dokaj lepem številu, je mnoge razočarala. Celotna podoba ni namreč nudila nič novega, kar bi razstavo ločilo od zadnjih dvih, ki sta bili lani in predlanskim. Nekaj stvari se je celo ponavljalo. Mogoče je prav v tem iskati razlog, da je to pot beograjska umetniška publika nerada segla v žep, da bi kupila kaj več del. Tako s te strani razstava tudi razstavljalce same ni zadovoljila.

Med letošnjimi razstavljalci smo srečali skoraj (z nekaj izjemami) sama stara imena. Razstavili so: Staša Belošanski (pejsaže s Svete gore Atosa), Milica Bešević, Bodnarev Stevan (interesantni mimiaturni portreti), Vuković Svetislav (razstavil prvič v Beogradu), Vušković Miloš (dva predela z Bleda), Golubović Miloš, Grahovac Nikoia, Djordjević Radmila, Ivanović Ljubomir (grafik), Jovanović Gordana, Konjević Milan, Kumrić Aleksander (primorski predeli), Levi Rajka, Ličenovski Lazar, Ložanić Milica,

Lukić Svetolik, Minjić Milan, Mitrinović Dragutin (slikano steklo), Milica Čadjević, Nastasijević Živorad, Perić Jefto, Petrov Mihajlo (olje) in Šuput Bogdan. V kiparstvu so bili zastopani: naš tukajšnji slovenski rojak Lojze Dolinar, Arambašić Dragomir, Bertoto Giovanni, Stojanović Sreten in Tankosić Milan.

V nedeljo, 4. decembra, je odprl v istem paviljonu svojo drugo kolektivno razstavo znani hrvatski slikar Vladimir Filakovac. Razstava bo odprta deset dni. Filakovac je znan kot umetnik poln temperamenta, zdravega kolorita in mojster olja. Za njegovo razstavo je veliko zanimanje v vseh umetniških krogih prestolnice, ker je pokazal na tej razstavi močan razvoj svojega dela v zadnjih letih.

Beograjska gledališka publika je prišla zopet na svoj račun. Prejšnji teden je dvakrat do zadnjega kotička napolnila gledališče pred Kneževim spomenikom in uživala v krasni umetniški kreaciji francoskega igralca in filmskega zvezdnika Harija Baura, ali bolje Henrija Marija, ki je v Beogradu gostoval v dveh francoskih dramah s svojo gledališko skupino. Seveda je bila deležna tega uživanja le »zgornja desetica« prestolnice,

ki si je lahko privoščila izdelek 100 do 500 dinarjev, kolikor so stale vstopnice k eni in drugi predstavi. Marija Baur je sprejelo in se od njega poslovilo več sto njegovih filmskih oboževalcev, ki so prišli poceni do njegovega avtograma. Ob slovesni je obljubil Hari Baur, da pride v našo prestolnico v kratkem zopet, mogoče januarja, in da bo tedaj omogočil tudi revnejšim ljubiteljem gledališke umetnosti, da pridejo na svoj račun. Kritika je Marija Baura toplo sprejela in nadvse laskavo ocenila, medtem ko je bila z njegovo gledališko družino povsem nezadovoljna.

Pred nekaj dnevi je v beograjski operi gostoval bivši dirigent dunajske državne opere Krips, ki je po priključitvi Avstrije k Nemčiji kot žid izgubil svoje mesto. Josef Krips je dirigiral Wagnerjevega »Letečega Holandca« in žel si jajo pohvalo, tako občinstva kakor celotnega prestolničnega tiska. To je bila najpristnejša interpretacija Wagnerja in predstava dogodek tukajšnjega gledališkega življenja. Drugi dogodek, prav tako poln uživanja, bo nedvomno gostovanje članov milanske »Scale«, ki bo gostovala v prestolniški operi v soboto in nedeljo.

Uprava beograjske opere se že dalj časa bavi z mislijo, da bi zgradila v prestolnici novo monumentalno poslopje, ki

bi v dovoljni meri reprezentiralo Beograd in tudi zadovoljilo tukajšnje potrebe. Dosedanja opera pred Kneževim spomenikom je namreč stara, predvojna zgradba, ki je zadostovala za predvojni Beograd, ko je štel komaj toliko prebivalcev, kolikor jih šteje sedaj Ljubljana. Novo opero bi zgradili blizu »Slavije«, sredi krasnega parka izza beograjske drame. Stroški za samo stavbo bi znašali okoli 10 milijonov dinarjev

k Roditeljski list. Četrta številka 11. letnika te staršem namenjene mariborske revije objavlja uvodnik »Ob dvajsetletnici našega osvobodjenja in zedinjenja«, dr. S. Gogala piše o vzgajanju v družini, dr. A. Trstenjak o čuti manjvrednosti pri mladini, J. Brinar objavlja »Oj ti jeziki«, A. Černejeva sestavek »Naš fant studira«, E. Deisingerjeva sestavek »Šolska mladina uhaja z doma«, dr. V. Schmidt navodila o preizkušanju otroka glede trgovskega talenta, Ivan Potrč pa črtico »Pavleka«. Slede še vzgojni nasveti, zdravstveni nasveti, knjižni kotiček in roditeljski pokret.

k V ljubljanski drami je bila nedavno krstna predstava nove igre Pavla Golje »Dobrudža 16«, ki obravnava dogodka za časa bojev jugoslovanskih prostovoljcev v Dobrudži. Kritika je ocenila delo nepopolno.

Spor

Jesenska sezona zaključena

ZADNJI TEKMI ZA PRVENSTVO LNP-a — RAPID IN ČŠK REMIZIRALA — JADRANOVA ZMAGA NAD SVOBODO — LJUBLJANA-B: LJUBLJANA-LIGA 2:1 (1:1).

Včeraj sta se odigrali na področju LNP-a zadnji tekmi za prvenstvo, ena v Mariboru, ena v Ljubljani. S tem so nogometaši zaključili sezono ter se pripravljajo na prezimovanje. ČŠK je ostal v vodstvu ter mu je prvenstvo že tudi za naprej skoro zagotovljeno, zanimivo je, da sta na tretjem in četrtem mestu Rapid in Mura, ki imata isto število točk ter isto razmerje golov.

Prvenstvena tablica bo preko zime sledeča:

ČŠK	8	5	3	0	16:6	13
Železničar	7	3	3	1	10:7	9
Rapid	9	3	2	4	19:19	8
Mura	9	3	2	4	19:19	8
Maribor	8	2	3	3	14:13	7
Slavija	9	1	3	5	9:23	5

Rapid : ČŠK 1:1 (0:1)

Tekma med Rapidom in ČŠK se je odigrala pri občutnem mrazu, ki je gotovo tudi po svoje vplival na razvoj igre. Vnaprej je treba poudariti, da nasprotnika nista pokazala tega, kar se je od njih pričakovalo.

ČŠK si je tekom sezone pomladil moštvo ter niti približno ni več to, kar je bil poprej. Predvsem se je znatno poslabšala ožja obramba, kjer tudi popularni Vamplin že močno popušča. Napad ima sicer dovolj odločne strelce, ki so pa le redko prišli do besede, ker je moštvo igralo od začetka do konca defenzivno ter je posledica tega bila, da je veliko več imel od igre Rapid, Krilska vrsta je pokazala lepo obvladovanje žoge z glavo, sicer pa absolutno ni bila na mestu.

Rapid je podal od obeh nasprotnikov sicer boljše partijo, ki pa tudi ni mogla zadovoljiti, kajti pri vsakem povprečnem napadu bi bil pri včerajšnjem poteku igre moral visoko zmagati. Obramba je dobro čistila, na dobljenem голу je ne zadene krivda, krilska vrsta je bila v drugi polovici dobra, v prvi je popolnoma odpovedal srednji krilec. Napad pa je bil celo igro sterilen, pri najlepših pozicijah je z muko izkoristil eno samo. Prav verjetno pa je, da ima moštvo v nogah zadnje tekme, kajti Rapid je moral tekom 12 dni odigrati štiri težke prvenstvene tekme na jako težkem terenu.

O poteku ni mogoče mnogo poročati, ker je bila slika na igrišču skoro stalno ista. Rapidov napad je stalno oblegal nasprotnikova vrata, a ni našel poti v mrežo. Zastreljali so celo žoge v vratarjeve prostor, tu in tam pa je pomagala tudi smola, posebno pri krasni Kreinerjevi žogi, ki se mu je od glave odbila tik droga v out. ČŠK je prišel poceni v vodstvo po Breslauerju v 21. min., žoge v gornji levi kot vratar Rapida ni mogel braniti. V drugi polovici je Rapid takoj

v začetku sicer po lepi kombinaciji Werb-nigg-Böhlendorfer-Kreiner po slednjem izenačil, toda to je tudi bilo vse. V nadaljevanju, ko je bil Rapid še bolj v občutni premoči, ker je ČŠK mestoma branil z vsemi igralci, iz najidealnejših šans niso dosegli več nobenega uspeha.

Rezultat poteku igre nikakor ne odgovarja, po poteku bi si bil Rapid zaslužil zmago. Na račun občutnega mraza in ker so nekateri obratili včeraj obratovali, je tekmi prisostvovalo le malo gledalcev. Tekmo je sodil ss. g. Konič.

DVE NOGOMETNI TEKMI V LJUBLJANI

V prvenstveni nogometni tekmi sta se srečali enajstorič Jadran in Svoboda. Rezultat tekme je: Jadran:Svoboda 2:1 (2:1). Jadran je z današnjo zmago zasedel tretje mesto na tablici ljubljanske skupine.

Ljubljana-B : Ljubljana-liga 2:1 (1:1). Prijateljska tekma se je končala z malim presenečenjem, ker je rezervno moštvo zaslužno zmagalo nad ligaši.

PROTEST SK ŽELEZNIČARJA ZAVRNJEN

SK Železničar se je pritožil na JNS radi sklepa LNP-a, glasom katerega je bil kaznovan s 100 din denarne kazni in z zabrano prireditve na lastnem igrišču za dobo 1 meseca. JNS je odobril stališče LNP-a ter je protest zavrnil.

SLAVIJA JESENSKI PRVAK ONP-a.

Včeraj se je v Osijeku ponovno odigrala prv. tekma med Slavijo in Hajdukom. Rezultat tekme je Slavija:Hajduk 4:0, dočim je prvo tekmo dobil Hajduk v razmerju 2:1, a je na protest Slavije bila ista anulirana. Tako je postala Slavija prvak podzveze, pri prvem rezultatu pa bi bil ta naslov pripadel SK Bata, Borovo. Ker sta se Bata in Hajduk pritožila na JNS, zadeva s tem še ni končana.

GRADJANSKI-SUŠAK 2:1.

Gradjanski je včeraj gostoval s kompletnim prvim moštvom v Sušaku proti komb. moštvu Orienta in Slavije. Po trdem odporu domačinov so gosti zmagali z 2:1.

ŠKOTSKA : MADŽARSKA 3:1 (1:0).

Madžari so izgubili proti reprezentanci Škotske v razmerju 3:1. Njihov častni gol je dosegel Sarosy, ko so Škoti vodili že s 3:0. Tekma je bila v Glasgowu.

ITALIJA—MADŽARSKA 283.8:282.9

Dvoboj med Italijo in Madžarsko v te-lavadbi se je končal s pičlo zmago 0.9

točke Italijanov. Rezultat lahko smatramo za uspeh Italijanov, ki so nastopili v jako pomlajeni postavi.

ZA POKAL ŠVEDSKEGA KRALJA GUSTAVA V.

Za teniški pokal švedskega kralja Gustava V. bodo letos na pokritih igriščih tekmovali samo Švedska, Francija, Nemčija in Danska. Prvo srečanje bo od 9. do 11. dec. v Kopenhagenu med Francijo in Dansko, za drugo pa še ni določen termin. V finale bosta po vsej priliki prišli Nemčija in Francija. Za Nemčijo bodo igrali bržkone Henkel, Metaxa in Menzel.

ZIMSKO-SPORTNE VESTI

Mednarodna smučarska zveza objavlja, da je Belgija prestala biti član zveze, ker ni plačala članarine. — Za časa prireditve svetovnega smučarskega prvenstva v Zakopanah bo tam 16. febr. tudi seja predsedstva FIS-e. FIS-a je dala po svojem tajniku g. Kjellanu pregledati vse proge in skakalnice za svetovno prvenstvo v Zakopanah. Ugotovil je, da so po-

Gospodarstvo

Gospodarsko sodelovanje z Anglijo

Vezi med našo in angleško trgovino so prijateljske in vedno tesnejše. To je pokazal trgovinski sporazum med Anglijo in Jugoslavijo. Pokazala pa so tudi prizadevanja angleških državljanov. Anglija želi svojo trgovino čimbolj razviti na evropskem jugovzhodu in bo storila vse, da to tudi doseže. Prvi rezultati tega prizadevanja so že vidni, saj je Anglija povečala svoj uvoz naših surovin tako, da je bila nedavno na prvem mestu v našem izvozu. Kljub temu, da Anglija v trgovini noče tekmovali z Nemčijo, ki je po zemljepisnem položaju najbolj navezana na trgovsko sodelovanje z jugovzhodno Evropo, bo vedno stremela za načrtnimi in čim živahnijimi

dani vsi pogoji za reden potek tekmo-vani.

s. Italija B—Francija B 1:0. Tudi meddržavno tekmo drugih garnitur je dobila Italija.

s. Jugoslovanska plavalna zveza je ver-rificirala vse rekorde, ki so jih postavili naši plavalci v srečanju z Italijo v Trstu.

s. Gostovanje SK Jugoslavije v Bukarešti so Romuni odpovedali radi hladnega vremena.

s. V Kopenhagenu je nemški plavalec Balke postavil nov svetovni rekord na 500 m v času 7:23.3.

s. Afzacija—Lombardija 2:2. Tekma se je vršila v Strasburgu kot nekako srečanje tretjih moštev Italije in Francije.

s. Norveška zveza bo prirejala tečaje, v katerih se bodo vzgajali moštveni igralci v nogometu. Ravno tako pa bo ustanovila šolo, v kateri se bodo usposabljali trenerji, sportni učitelji itd., tako da bo v kratkem ves norveški sport pod strokovnim nadzorstvom.

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

— V sloj

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:

94

Zgodba mojega življenja

Ob neki priliki sem se seznanila tudi s starim vojvodo Sachsen-Weimarskim, ki je vse življenje vršil svoje visoko poslanstvo s tem, da je obiskoval bolnišnice, jetnišnice, odpiral šole in polagal temeljne kamne. O njem so krožile tudi mnoge anekdote.

Tako je prišel baje nekoč na obisk v neko jetnišnico, ogledoval vse naprave in govoril z nekaterimi kaznjenci. Tako se je znašel tudi pred nekim jetnikom in vprašal, kaj je zagrešil. Povedali so mu, da je ubil svojo mater, »Ah«, je vzkliknil vojvoda v svojem večno ljubeznem tonu, »zelo zanimivo, torej gospo mamo.« Potem se je obrnil k ravnateljki kaznišnice in vprašal: »Kakšno kazen je pa dobil ta dobri mož?« — »Dolga smrtno ječo.« — »O, res! Nu, pa naj se mu v spomin na moj obisk odpusti zadnjih 10 let kazni!« In stari vojvoda je dostojanstveno odcapljal dalje.

Ob neki drugi priliki je na ogledoval neke skupine novih hiš in samozadovoljno vprašal: »Ali so bile vse te hiše doma zgrajene?«

Takih in podobnih anekdot je krožilo o njem še veliko.

KRALJEVSKI OBISKI V ROMUNIJU.

Stric je sprejemal svoje goste najraje v Sinaji. Za dvor v Bukarešti, staro bojarsko hišo, ni kazal nikoli posebnega zanimanja, ker ni bila ne lepa, ne posebno komfortabilna. Za prezidavo ali olepšavo pa ni hotel žrtvovati nobenega facka.

V tej palači torej ni rad sprejemal nikogar in poleg tega je vsak obisk tudi motil njegov delovni red. Bile pa so vendarle okoliščine, v katerih se obiskov celo v Bukarešti ni mogel popolnoma iznebiti, zlasti ako se je prijavil kak vladar ali prestolonaslednik.

Najpomembnejši izmed vseh gostov, ki so tedaj prišli, je bil stari cesar Franc Jožef I. Bil je iskren prijatelj romunskega kralja, čeprav je njegova politika včasih vse preveč pritiskala na našo državo, ki bi se bila rada razmahnila. Cesar Franc Jožef je prišel 16. septembra 1896. in je bil sprejet z velikimi manifestacijami. Navzoča sva bila tudi jaz in moj mož. Istočasno je izrekel tudi moj oče prvič po moji poroki željo, da me obišče v Bukarešti. Moje veselje je bilo veliko, toda stricu to ni povsem ugajalo, da bi obenem z avstrijskim cesarjem sprejel še kakega vladarja. Prosil me je zaradi tega, naj očetu sporočim, da bi bilo morda bolje, ako bi se izognil uradni obiski cesarjevega sprejema. Toda dobri oče migljaja ni razumel in je odgovoril, da mu je nasprotno celo zelo drago, da se bo lahko sešel s cesarjem Francem Jožefom, ki ga že tako dolgo ni videl. Tako je bil stric prisiljen vstopiti v svoj uradni program tudi vojvodo Koburskega.

Papa je stanoval pri nama. Svetovala sem mu, naj pripelje s seboj tudi svojega kuharja, toda odgovoril mi je, da je dobil v življenju že nasvete, naj vzame s seboj na obiske kakega prijatelja, puško ali trnek, še nikoli pa kuharja. Toda meni je povzročilo to obilo skrbi. Pri nas sijo tedaj kuharje neprenehoma menjavali in nismo nikoli mogli dobiti pravega, čeprav je pozneje eden izmed njih slavil celo tridesetletnico službe na našem dvoru.

Ena izmed točk slavnostnega bivanja cesarja Franca Jožefa v Bukarešti je bila pojedina v palači Cotroceni. In papa se je nazadnje vdal in le pripeljal svojega kuharja, ki je bil znamenit mojster svoje stroke. Pojedina je popolnoma uspela.

Bilo je to prvič, da je bil papa pri nas na obisku a žal tudi zadnjič. Poskrbela sem, da se je počutil pri nas kolikor mogoče udobno, kar pa seveda ni bilo lahko, ker še nisem bila izkušena gospodinja in je bilo v tedanji Romuniji sploh vse tako težko. Nikjer ni bilo nobenega reda in treba je bilo neskončnih naporov, da so se ljudje otresli svoje orientalske malomarnosti.

Papa je postal z leti vedno bolj molčeč in bil mi tudi najrajši sam. Ako pa je bil kdaj vesel, ni mogel biti ničelse bolj ljubezniv, kakor on. Ob času njegovega obiska sem imela šele dva otroka, Karola in Elizabeto. Bila sem na nju zelo ponosna in sem ju imela vedno pri sebi, ali vsaj v bližini. Elizabeta je bila stara tedaj tri leta in prav tako molčeča kakor moj oče. Svoje starega očeta je zelo vzljubila in z njim se je razumela brez besed.

Stricu je bil obisk cesarja Franca Jožefa velik politični in osebni dogodek in je zato poskrbel, da je Bukarešta sprejela starega vladarja z vsemi častmi. Glas de mene se je Nando zelo bal, da ne bom dorasla svoj analogi. Nasprotno je pa bila teta Elizabeta neprekosljliva mojstrinja v ljubeznivosti sprejemanja. Imela je velik talent za družabnost, samo včasih je zaslila v preveč poetične sfere, kar ni bilo po stričevem okusu.

(Dalje sledi.)

Mal' položi dar domu na oltar!

Kako dela Hollywood reklamo

× **Kolika je svetovna letna produkcija zlata?** Leta 1937. je porasla produkcija zlata na svetu za 60.000 kg, to je od 857.000 kg v l. 1936 na 915.000 kg. V teh številkah pa ni vračunana Rusija. Produkcija zlata se je dvignila zlasti v Avstraliji (za 16%), v USA (za 8,4%) in J. Afriki (za 3,5%).

Maribor, Gosposka 14

**Spadam
v vsako
račno tablico!**

Baš pri vlažnem in hladnem vremenu je potrebno, da imate pri sebi Nivea, da si lahko vsak trenutek utrete obraz in roke z Nivea. S tem zagotovite koži trajno zaščito proti vplivu slabega vremena in obdržite mladostno, svežo in zdravo polt.